

VERSLAG VAN DE EXCURSIE NAAR ZEVENAAR OP 27 en 28 MEI 1961.

Toen ik met de trein in Zevenaar aankwam, vond ik de meeste deelnemers reeds op het Stationsplein verenigd, t.w. de heer en mevrouw van der Feen, de heer en mevrouw Roding, de heren Butot, Borghorst, van Regteren Altena, Teenstra en onze leider en gastheer Frentrop. Met een viertal auto's begaven wij ons, in afwijking van het programma, allereerst naar het verblijf van de heer Frentrop, waar wij onthaald werden op brood en koffie. Hierbij bleken ons twee dingen, namelijk ten eerste dat het schrikbeeld van lange tochten per fiets in weer en wind gelukkig als sneeuw voor de zon verdween doordat wij gedurende het weekend van de auto's gebruik konden maken, en ten tweede dat wij onze meegebrachte boterhammen gevoeglijk thuis hadden kunnen laten. Intussen was nog de heer Schuitema gearriveerd, zodat het gezelschap thans compleet was. Tijdens de maaltijd werd ons, aan de hand van een kaart, het een en ander verteld over fauna en flora van de Liemers. Ook konden wij nog een vluchtige blik werpen in de collectie van Frentrop, die in een viertal prachtige ladenkasten was ondergebracht.

Na het eten braken wij op voor onze eerste excursie, die ons voerde naar de Bijvanck, een prachtig bos, waar de volgende mollusken werden aangetroffen: Discus rotundatus, Aegopinella nitidula, Oxychilus cellarius, Zenobiella incarnata, Retinella hammonis, Arion intermedius, A. circumscriptus, A. rufus, Agriolimax reticulatus, Zonitoides nitidus, Cochlicopa lubrica, Planorbis corneus. Daarna begaven wij ons naar een moerasje aan de Zwarteweg achter het station van Zevenaar, waar wij onder stromende regen toch nog enige mollusken verschalkten, namelijk Euconulus fulvus, Succinea putris, S. sarsi, Cepaea nemoralis, Arianta arbustorum, Cochlicopa lubrica, Aegopinella nitidula, Agriolimax laevis, A. reticulatus, Laciniaria biplicata, Trichia hispida, Discus rotundatus, Limax maximus, Zonitoides hammonis, Vitrea crystallina, Valvata cristata; de heer Schuitema vond ook nog twee exemplaren van Carychium minimum, doch deze gingen later verloren.

Toen hier niets meer te halen viel, gingen wij naar de Gelderse Waard. In dit met slootjes doorsneden gebied werd naarstig gezocht naar Aplexa hypnorum, waarvan tenslotte enige exemplaren werden gevonden. Daarnaast werd Succinea putris, Zonitoides nitidus, Deroceras laeve, Euconulus trochiformis, Zenobiella rubiginosa, Trichia hispida, Agriolimax reticulatus, Succinea oblonga, Cochlicopa lubrica, Lymnaea auricularia, Segmentina nitida, Sphaerium corneum, Valvata cristata, Bithynia tentaculata, en enige Pisida aangetroffen. Op wilgen nabij het zwembad "De Bruilly" troffen wij Balea perversa en Clausilia bidentata aan.

Inmiddels was het gaan schemeren, zodat wij terugkeerden naar Zevenaar, waar maaltijd en nachtlogies ons wonden. In hotel Verwers zetten wij ons onder de opgewekte klanken van het stedelijk carillon aan het diner, dat ons voortreffelijk smaakte. Hadden wij ons reeds verheugd op een gezellig samenzijn na het avondeten, dit alles werd nog overtroffen door de prachtige kleurendia's, waarop Frentrop ons vergastte. Eerst vertoonde hij enige opnamen over de Rijn, vervolgens een reeks prachtige opnamen van planten en bloemen uit de Liemers, en tot slot een bijzonder mooie serie dia's van tropische mollusken, zijn mannequins zoals Frentrop ze zelf aankondigde. Het kostte ons moeite om er van te scheiden, maar tenslotte wachtte ons nog een excursiedag, zodat wij successievelijk ons bed opzochten.

Geheel verkwikt na een gezonde nachtrust zaten wij de volgende morgen om de ontbijttafel geschaard, waarbij de plannen voor die dag werden besproken. Thans zou blijken of onze hooggespannen verwachtingen zouden worden beantwoord, voor welk doel wij deze verre reis naar de binnenlanden van Gelderland hadden ondernomen: namelijk de wederopsporing van Truncatellina cylindrica, welke indertijd onder de wortels van de Kleine Ruit was aangetroffen. De ontgraving van een exemplaar van deze zeldzame plant zou het hoogtepunt van de dag worden. Per auto begaven wij ons naar Horwen en Aerdt, waar wij eerst onze schreden richtten naar de Oude Waal ten noorden van de Rijndijk, de Byland genaamd, aan welks oever wij het aanspoelsel onderzochten, dat niet erg meeviel. Wij vonden meest dode en verkleurde exemplaren van Anodonta piscinalis, Pisidium amnicum, Lymnaea truncatula, Trichia hispida, Vallonia pulchella, Pupilla muscorum, Bithynia tentaculata, Valvata piscinalis, Physa acuta, Cochlicopa lubrica, Sphaerium corneum, Planorbis contortus en Succinea oblonga. Onder hoesters daar ter plaatse werden ook nog Deroceras laeve en Carychium minimum bemachtigd. Vervolgens zetten wij koers naar de andere zijde van de dijk, waar wij al spoedig geschaard zaten om een Kleine Ruit. Het was een plechtig ogenblik toen de eerste spade in de grond werd gestoken. Doch wij hadden te vroeg gejuicht; hoe wij ook groeven en zeefden, het resultaat bleef pover. Slechts één miezerig en slecht exemplaar werd onze voorzitter ter hand gesteld (voor het excursieverslag!), en daarbij bleef het. Sommigen namen nog enige zakjes zeefsel mee naar huis. Dit heeft resultaat opgeleverd, want mevrouw van der Feen

meldde een dozijn Truncatellina's van deze vindplaats. We zochten nog wat langs de dijk en vingen als vergoeding Succinea oblonga, Cochlicopa lubrica, Vertigo pygmaea, Pupilla muscorum, Vallonia costata, V. excentrica, V. pulchella, Cecilioides acicula, Punctum pygmaeum, Oxychilus cellarius, Vitrina pellucida, Monacha carthusiana en Trichia hispida. Ook werden exemplaren gevonden van Carychium minimum, Sphaerium solidum, Planorbis planorbis, Planorbis vortex, Zonitoides hammonis, Vitrina pellucida. Ontmoedigd door de tegenslag bij de Kleino Ruit zochten wij de andere zijde van de dijk op, waar ter plaatse zich een strandje bevindt, waar wij beleefdheidshalve nog even rondkeken. Hier werd o.a. Lithoglyphus naticoides, Physa acuta, Lymnaea peregra, L. ovata, Valvata piscinalis, Dreissena polymorpha, Ancylus fluviatilis, Unio crassus batavus, U. pictorum, Sphaerium solidum, Trichia hispida, Vallonia pulchella, en de eeuwige Bithynia tentaculata verzameld.

Daarna ging het door het gebied van Spijk en Lobith naar het restaurant "Het Tolhuis" te Lobith-tolkamer, waar Frentrop ongelofelijke hoeveelheden krentenbollen te voorschijn toverde en wij van de zon en het uitzicht op de rivier genoten. Na de lunch zetten wij de tocht voort naar Elten, waarbij wij onderweg van het landschapsschoon genoten en de roerdomp in de poel zijn sombere toon deed horen. Spoedig arriveerden wij aan de voet van de Elterberg, waar bij de brug over het riviertje de Wild gedregd zou worden. Na moeizaam een lastig paadje gepasseerd te zijn, met brandnetels aan de ene en een stijle oever aan de andere zijde, waarbij velen zich moeilijk staande wisten te houden, vonden wij een geschikte plek. Onder grote belangstelling van de plaatselijke bevolking deed mevrouw van der Feen de eerste worp met de dreg. Kennelijk verwachtte men een lijk te zien ophalen. Toen dit echter niet geschiedde, was de belangstelling spoedig getaand, zodat toen het genoegzaam geheel aan onze kant was. Het dreggen leverde slechts grote hoeveelheden modder op en weinig slakken, zodat de meesten zich al gauw langs de oever verspreidden om hun geluk te zoeken. Bij het opmaken van de balans bleek dat de navolgende soorten werden verzameld: diverse Pisidia, die echter nog in bewerking zijn bij de heer Kuiper, Physa acuta, Unio pictorum, Valvata piscinalis, Planorbis corneus, P. carinatus, Viviparus viviparus, Cepaea nemoralis, Arianta arbustorum, Vitrina pellucida.

Het volgende doel was Hoog-Elten, waar wij in onze excursieklleding tussen de talrijke zondagsgangers wel zeer opvielen. Om aanstoot te vermijden, kropen wij dadelijk onder het struikgewas in de omgeving van de kerk, waar wij ons meer thuis voelden en waar wij als beloning grote hoeveelheden Clausilia's meester maakten. Op handen en voeten kropen wij over het puin en verzamelden Clausilia bidentata en Laciniaria biplicata. Daarnaast troffen wij nog Discus rotundatus, Succinea oblonga, Cochlicopa lubrica, Oxychilus cellarius, Arion circumscriptus, A. intermedius, A. rufus, A. subfuscus, Limax maximus en Trichia hispida aan.

De dag werd besloten met een bezoek aan een beekje in de omgeving van Wehl, gemeente Berg. Als slachtoffers vielen Lymnaea ovata, Planorbis vortex en Cochlicopa lubrica, terwijl de heer Schuitema hier honderden Pisidia buit maakte, die echter nog niet op naam zijn gebracht. Waarschijnlijk zal de "Pisidiumpabst" hier uitkomst moeten brengen. Op het kruispunt bij dit beekje bleven wij nog wat nakaarten over deze weekendexcursie en wie schetste onze verbazing toen de heer Frentrop ons allen op Truncatellina tracteerde, die hij voor alle zekerheid had meegebracht voor het geval onze ontgraving mocht mislukken. Dus toch nog Truncatellina mee naar huis! Het is hier dan ook wel de plaats om de heer Frentrop te danken voor de onvergetelijke dagen, die hij ons heeft bereid en de vele kwinkslagen waarmee hij ons mee wist op te monteren als het weer of slechte vangsten ons parten dreigden te spelen. Wij zijn hem zeer dankbaar voor zijn voortreffelijke organisatie en zijn zorg voor de in- en uitwendige mens. Alles bij elkaar genomen waren het prettige dagen, zodat als gewoonlijk de afwezigen weer ongelijk hadden.

J.N.